

Briuselis, 19.3.2019
C(2019) 2255 final

Tema: Valstybės pagalba – Lietuva
SA.51157 (2018/N)
Nuostolių, patirtų dėl užkrečiamųjų ligų ir salmoneliozės, kompensavimas

Gerb. pone,

Europos Komisija (toliau – Komisija) praneša Lietuvai, kad išnagrinėjo Lietuvos valdžios institucijų pateiktą informaciją apie pirmiau nurodytą valstybės pagalbos schemą ir nusprendė jai neprieštarauti, nes schema yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

Savo sprendimą Komisija grindžia toliau išvardytais argumentais.

1. PROCEDŪRA

- (1) 2018 m. gegužės 23 d. raštu Lietuva pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį pranešė apie pirmiau nurodytą pagalbos schemą.
- (2) 2018 m. liepos 27 d., 2018 m. rugsėjo 12 d., 2018 m. lapkričio 9 d. ir 2019 m. vasario 1 d. raštais (Komisijos užregistruotais tomis pačiomis dienomis) Lietuvos nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje Komisijai pateikė 2018 m. liepos 4 d. ir 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos raštais prašytos papildomos informacijos.

2. APRAŠYMAS

2.1. Pavadinimas

- (3) Nuostolių, patirtų dėl užkrečiamųjų ligų ir salmoneliozės, kompensavimas.

2.2. Tikslas

- (4) Pagal šią schemą Lietuvos valdžios institucijos ketina kompensuoti nuostolius, patirtus vykdant gyvūnų užkrečiamųjų ligų prevencijos ir (ar) likvidavimo

Jo Ekscelencijai užsienio reikalų ministrui LINUI LINKEVIČIUI
Užsienio reikalų ministerija
J. Tumo-Vaižganto g. 2
LT-01511 Vilnius
Lietuva

priemonės ir salmoneliozės kontrolės vištų dedeklių ūkiuose programą, ir taip užtikrinti, kad pagalbos gavėjai galėtų tęsti maisto produktų gamybą.

2.3. Teisinis pagrindas

- (5) Teisinis pagrindas – Įsakymo dėl nuostolių, kuriuos patyrė ūkinių gyvūnų savininkai, vykdydami ūkinių gyvūnų užkrečiamųjų ligų židinių likvidavimo ir (ar) prevencijos priemonės, taip pat salmoneliozės valstybinės programos priemonės, kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo projektas. Šiame įsakymo projekte taip pat numatyta valstybinė prevencijos ir likvidavimo programa, kurioje išdėstytos priemonės, kurių reikia imtis ligos protrūkio atveju (gyvūnų skerdimas, gyvūnų ir produktų transportavimas ir sunaikinimas, įrenginių valymas ir dezinfekcija).

2.4. Trukmė

- (6) Data, nuo kurios Komisija patvirtina pagalbos schemą – 2024 m. rugpjūčio 1 d.

2.5. Biudžetas

- (7) Pagalbos schemos biudžetas – 90 000 000 EUR, pagalba finansuojama iš valstybės biudžeto. Pagalbą teikianti institucija – Žemės ūkio ministerija.

2.6. Pagalbos gavėjai

- (8) Pagalbos gavėjai yra įvairaus dydžio gyvulininkystės įmonės (t. y. pirminės gamybos įmonės).

2.7. Pagalbos schemos apibūdinimas

- (9) Taikant schemą kompensuojami nuostoliai ir išlaidos, susiję su galvijų maro, avių ir ožkų maro, kiaulių vezikulinės ligos, mėlynojo liežuvio ligos, Tešeno ligos, avių arba ožkų raupų, Rifo slėnio karštinės, žvynelinės ligos, afrikinės arklių ligos, vezikulinio stomatito, Venesuelos arklių virusinio encefalomielito, hemoraginės elnių ligos, klasikinio kiaulių maro, afrikinio kiaulių maro, kontaginės galvijų pleuropneumonijos, paukščių gripo, Niukaslio ligos, snukio ir nagų ligos prevencijos ir likvidavimo priemonėmis ir salmoneliozės likvidavimo priemonėmis. Visos šios ligos išvardytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 652/2014¹ I ir II prieduose.
- (10) Dėl užkrečiamųjų ligų atitinkamose vietose patirti nuostoliai ir išlaidos susiję su:
- ūkinių gyvūnų paskerdimu,
 - nugaišusių arba gyvų gyvūnų transportavimu ir sunaikinimu (įskaitant šalutinių produktų apdorojimą),

¹ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 652/2014, kuriuo nustatomos išlaidų, susijusių su maisto grandine, gyvūnų sveikata ir gerove bei augalų sveikata ir augalų dauginamąja medžiaga, valdymo nuostatos ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 98/56/EB, 2000/29/EB ir 2008/90/EB, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 178/2002, (EB) Nr. 882/2004 ir (EB) Nr. 396/2005, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 ir panaikinami Tarybos sprendimai 66/399/EEB, 76/894/EEB ir 2009/470/EB (OL L 189, 2014 6 27, p. 1).

- užkrėstų pašarų transportavimu ir sunaikinimu,
 - ūkių ir jų įrangos valymu, dezinfekcija ir dezinfekcija,
 - sunaikintais pašarais,
 - prevencijos priemonių (žr. 11 konstatuojamąją dalį) buferinėse zonose išlaidomis,
 - sunaikintų ūkinių gyvūnų rinkos verte,
 - sunaikintų gyvūninių produktų (mėsos, pieno, kiaušinių) rinkos verte.
- (11) Buferinėse zonose užkrečiamųjų ligų sukeltais nuostoliais laikomi toje pačioje zonoje užregistruoti nugaišę ar nužudyti gyvūnai.
- (12) Kalbant apie salmoneliozės valstybinės programos priemones, nuostolius sudaro:
- priverstinai paskerstos ar nugaišintos vištos dedeklės,
 - perdirbti tiekiami kiaušiniai,
 - ūkiuose paskerstos ar nugaišintos vištos dedeklės.
- (13) Gyvūnų ir produktų rinkos vertė nustatoma remiantis mėnesį, einantį prieš salmoneliozės protrūkį, užkrečiamos ligos židinio atsiradimą (likvidavimo priemonių atveju) arba buferinės zonos nustatymą (prevencijos priemonės atveju), užfiksuota vidutine kaina. Kiekvieną mėnesį nustatomos kiekvienos gyvūno rūšies gyvūnų ir produktų kainos. Konkretaus mėnesio vidutinė rinkos kaina skelbiama kitą mėnesį.
- (14) PVM kompensuojamas tik tuo atveju, jei pagal nacionalinius PVM teisės aktus jo neįmanoma susigrąžinti.
- (15) Augintojai, kurių gyvūnai įtariami užsikrėtę užkrečiamąja liga, turi nedelsdami apie tai pranešti Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (toliau – VMVT), jos teritoriniam padaliniiui arba privačiam veterinarui. Atsiradus ligos židiniui, kompensacija bus skiriama tik nuostoliams, patirtiems nuo pranešimo apie židinį iki jo likvidavimo dienos. Taikant salmoneliozės programą nuostoliai kompensuojami tik tuo atveju, jei augintojas laikosi VMVT nustatytų priemonių. Dėl šių priemonių įgyvendinimo (ne tik salmoneliozės, bet ir kitų išvardytų ligų atveju) patiriami 10–12 konstatuojamosiose dalyse nurodyti nuostoliai. Bet kuriuo atveju ligos protrūkį turi patvirtinti VMVT.
- (16) Kol Lietuvoje bus sukurta subsidijuojamų paslaugų sistema, kuriai taikomas šis sprendimas, pagalba, susijusi su 10 konstatuojamosios dalies pirmose trijose įtraukose nurodytais nuostoliais ir išlaidomis, iš pradžių bus teikiama kaip dotacijos pagal *de minimis* schemą remiantis Komisijos reglamento (ES) Nr. 1408/2013² nuostatomis. Pradėjus taikyti subsidijuojamų paslaugų sistemą,

² 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje (OL L 352, 2013 12 24, p. 9).

pagalba, susijusi su 10 konstatuojamosios dalies pirmose trijose įtraukose nurodytomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, bus teikiama kaip subsidijuojamos paslaugos. Kita pagalba pagal 10 konstatuojamąją dalį ir pagalba pagal 11 bei 12 konstatuojamąsias dalis bus teikiama kaip tiesioginė dotacija. Bet kuriuo atveju iš pagalbos sumos bus atimamos išlaidos, kurios nėra tiesiogiai susijusios su liga ir kurias ne ligos laikotarpiu būtų dengęs augintojas, ir sumos, gautos kaip draudimo išmokos.

(17) Pagalba negalės būti skiriama tokiais atvejais:

a) jei Sąjungos teisės aktuose numatyta, kad priemonių taikymo išlaidas dengia pagalbos gavėjas (nebent tų priemonių taikymo išlaidos būtų padengiamos privalomomis pagalbos gavėjams nustatytais rinkliavomis),

b) jei nustatyta, kad liga kilo dėl pagalbos gavėjo tyčinio veiksmo arba aplaidumo,

c) jei prevencijos priemonės įgyvendinanti įmonė patiria sunkumų, išskyrus atvejus, kai sunkumai kyla dėl nuostolius nulėmusio įvykio,

d) jei pagalbos gavėjas yra gavęs pagalbą, kuri pripažinta nesuderinama su vidaus rinka – iki tol, kol jis negrąžins visos tos pagalbos sumos su palūkanomis,

e) jei pagalbos gavėjui tiems patiems nuostoliams kompensuoti buvo skirta kita nei pagal toliau nurodytas nuostatas teikiama nacionalinė arba ES pagalba:
– Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gairės 2014–2020 m.³ (toliau – gairės),

– Reglamentas (EB) Nr. 349/2005⁴,

– Reglamentas (ES) Nr. 652/2014,

– Reglamentas (EB) Nr. 999/2001⁵,

– Reglamentas (EB) Nr. 2160/2003⁶.

(18) Be to, pagalba negalės būti išmokėta praėjus daugiau kaip ketveriems metams nuo tos dienos, kai dėl gyvūnų ligos buvo patirtos išlaidos ar nuostoliai.

³ OL C 204, 2014 7 1, p. 1. Su pakeitimais, padarytais pranešimais, paskelbtais OL C 390, 2015 11 24, p. 4, OL C 139, 2018 4 20, p. 3 ir OL C 403, 2018 11 9, p. 10, ir klaidų ištaisymu, paskelbtu OL C 265, 2016 7 21, p. 5.

⁴ 2005 m. vasario 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 349/2005, nustatantis Tarybos sprendime 90/424/EEB paminėtų skubių priemonių ir kampanijos prieš tam tikras gyvūnų ligas Bendrijos finansavimo taisyklės (OL L 55, 2005 3 1, p. 12).

⁵ 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 999/2001, nustatantis tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisyklės (OL L 147, 2001 5 31, p. 1).

⁶ 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2160/2003 dėl salmonelių ir kitų nurodytų zoonozių sukėlėjų per maistą kontrolės (OL L 352, 2003 12 12, p. 1).

- (19) Pagalba negalės viršyti 100 % tinkamų finansuoti nuostolių ir išlaidų, įskaitant atvejus, kai dėl 17 konstatuojamosios dalies e punkte nurodytų apribojimų ji gali būti sumuojama.
- (20) Pagalba negalės būti sumuojama su *de minimis* pagalba, skiriama toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms (šiuo atveju pagalba pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1408/2013, nes schema yra susijusi su pirmine žemės ūkio gamyba).
- (21) Pagalba bus tiesiogiai išmokėta pagalbos gavėjui (išskyrus subsidijuojamas paslaugas). Pagalbos sumą apskaičiuos ją teikianti institucija teikimo metu, remdamasi skaičiais prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą ir aiškiais, tiksliais bei naujausiais patvirtinamaisiais dokumentais.
- (22) Lietuvos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad laikantis skaidrumo reikalavimų informacija apie pagalbą, viršijančią 60 000 EUR, bus paskelbta interneto svetainėje <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.
- (23) Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad Komisijai pateiktoje metinėje ataskaitoje nurodys informaciją apie gyvūnų ligas, dėl kurių buvo išmokėta pagalba. Jos taip pat įsipareigojo pagalbos schemą suderinti su valstybės pagalbos taisyklėmis, kurios bus taikomos baigus galioti gairėms.

3. VERTINIMAS

3.1. Valstybės pagalbos buvimas. Pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

- (24) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį, „išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (25) Taigi priemonė laikoma valstybės pagalba pagal minėtą straipsnio dalį, jeigu ji atitinka visas šias sąlygas: i) priemonė turi būti priskirtina valstybei ir finansuojama iš valstybinių išteklių; ii) ja turi būti suteikiamas pranašumas pagalbos gavėjui; iii) šis pranašumas turi būti atrankus ir iv) priemonė turi iškraipyti konkurenciją arba galėti ją iškraipyti ir gali daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (26) Komisija pažymi, kad, kol bus sukurta subsidijuojamų paslaugų sistema, pagalba, susijusi su 10 konstatuojamosios dalies pirmose trijose įtraukose nurodytais nuostoliais ir išlaidomis, bus teikiama kaip dotacijos pagal *de minimis* schemą remiantis Komisijos reglamento (ES) Nr. 1408/2013 nuostatomis (žr. 16 konstatuojamąją dalį). Tad ji nėra šio sprendimo dalykas.
- (27) Likusi schemos dalis (t. y. pagalba, susijusi su 10 konstatuojamosios dalies pirmose trijose įtraukose nurodytais nuostoliais ir išlaidomis, kuri bus suteikta vėliau kaip subsidijuojamos paslaugos, taip pat su 10 konstatuojamosios dalies 4–7 įtraukose ir 11 bei 12 konstatuojamosiose dalyse išvardytais nuostoliais ir išlaidomis susijusi pagalba) yra priskirtina valstybei, nes ji buvo nustatyta nacionalinės teisės aktu (žr. 5 konstatuojamąją dalį), o pagalbą teikianti institucija

yra Žemės ūkio ministerija (žr. 7 konstatuojamąją dalį). Ji bus finansuojama iš valstybinių išteklių (nacionalinio biudžeto, žr. 7 konstatuojamąją dalį).

- (28) Schema yra atranki, nes, atsižvelgiant į tikslą, kurio siekiama žemės ūkio ir kituose sektoriuose, kitos panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje esančios įmonės negalės gauti pagalbos ir joms nebus suteiktas toks pat pranašumas. Taigi taikant schemą tik kai kurioms įmonėms suteikiamas atrankusis ekonominis pranašumas, dėl kurio sustiprėja jų konkurencinė padėtis rinkoje. Pagal Teisingumo Teismo praktiką vien tai, kad įmonei gaunant ekonominę naudą, kurios ji nebūtų gavusi įprastomis savo veiklos sąlygomis, jos konkurencingumas lyginant su kitomis konkuruojančiomis įmonėmis sustiprinamas, rodo, kad yra konkurencijos iškraipymo galimybė⁷.
- (29) Remiantis Teisingumo Teismo praktika, valstybės pagalba gali daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, jei ta įmonė veikia rinkoje, kurioje vyksta ES valstybių narių tarpusavio prekyba⁸. Pagalbos gavėjai vykdo veiklą mėsos rinkoje, kurioje vyksta ES valstybių narių tarpusavio prekyba⁹. Šis sektorius atviras konkurencijai ES lygmeniu ir todėl jam poveikį daro visos vienoje arba keliose valstybėse narėse taikomos gamybą palaikančios priemonės. Todėl ši schema gali iškraipyti konkurenciją ir daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (30) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, SESV 107 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos yra įvykdytos. Todėl galima daryti išvadą, kad siūloma pagalbos schema yra valstybės pagalba pagal tą straipsnį. Pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka tik tuo atveju, jeigu jai galima taikyti vieną iš SESV numatytų leidžiančių nukrypti nuostatų.

3.2. Pagalbos teisėtumas. Pagalba pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį

- (31) Apie pagalbos schemą Komisijai pranešta 2018 m. gegužės 23 d. Schema dar neįgyvendinta. Todėl Lietuva įvykdė savo įsipareigojimą pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.

3.3. Pagalbos suderinamumas

3.3.1. SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto taikymas

- (32) Pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti ir netrikdanti prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui, laikoma su vidaus rinka suderinama pagalba.
- (33) Kad ši nukrypti leidžianti nuostata būtų taikoma, pagalba turi atitikti susijusias Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, konkrečiai šiuo atveju – gairių reikalavimus.

⁷ 1980 m. rugsėjo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Philip Morris Holland BV prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209.

⁸ Žr. visų pirma 1988 m. liepos 13 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Prancūzijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, C-102/87, ECLI:EU:C:1988:391.

⁹ 2017 m. Bendrijos vidaus prekybą mėsa ir valgomaisiais mėsos subproduktais sudarė 36,420 mlrd. EUR importo ir 37,790 mlrd. EUR eksporto (šaltinis – Eurostatas).

3.3.2. Gairių taikymas

- (34) Pagalbos schemai, apie kurią pranešta, taikoma gairių I dalis ir II dalies 1 skyriaus 1.2.1.3 poskirsnis („Pagalba, kurios lėšomis kompensuojama gyvūnų ligų ir augalų kenkėjų prevencija, kontrolė ir likvidavimas ar išnaikinimas, ir pagalba, skirta gyvūnų ligų ir augalų kenkėjų padarytai žalai kompensuoti“).

3.3.2.1. Gairių 1.2.1.3 skirsnis

- (35) Gairių 364 punkte numatyta, kad Komisija laikys, kad pagalba, kurios lėšomis kompensuojama gyvūnų ligų prevencija, kontrolė ir likvidavimas ar išnaikinimas, ir pagalba, skirta gyvūnų ligų padarytai žalai kompensuoti, yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitinka tose gairėse nustatytus bendruosius vertinimo principus ir tai pagalbai taikytinas konkrečias sąlygas.
- (36) Gairių 365 punkte nustatyta, kad 1.2.1.3 poskirsnis taikomas pagalbai, teikiamai pirminės žemės ūkio produktų gamybos veiklą vykdančioms įmonėms. Iš 8 konstatuojamosios dalies matyti, kad šis kriterijus tenkinamas.
- (37) Remiantis gairių 366 punktu, pagalba gali išmokama tik jei ji susijusi su gyvūnų ligomis, nurodytomis galiojančiose Sąjungos arba nacionalinėse taisyklėse, nustatytose įstatymais ar kitais teisės aktais, ir pagal i) Sąjungos, nacionalinio ar regiono lygmens viešąją programą, skirtą atitinkamų gyvūnų ligų prevencijai, kontrolei ar likvidavimui, arba ii) kompetentingos valdžios institucijos nustatytas neatidėliotinas priemones. Šios sąlygos įvykdytos, nes Reglamente (ES) Nr. 652/2014 numatytos priemonės, susijusios su nurodytomis ligomis (žr. 9 konstatuojamąją dalį), ir schema, apie kurią pranešta, yra skirta prevencijos ir likvidavimo priemonėms, taip pat salmoneliozės kontrolės programai (žr. 4 konstatuojamąją dalį).
- (38) Pagal gairių 367 punktą prevencijos, kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo programose ir priemonėse turi būti pateikiamas atitinkamų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo priemonių aprašas. Iš 5, 10–12 ir 15 konstatuojamųjų dalių matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (39) Remiantis gairių 368 punktu, pagalba neturi būti susijusi su priemonėmis, dėl kurių patirtas išlaidas pagal Sąjungos teisės aktus padengia pagalbos gavėjas, nebent tokių pagalbos priemonių taikymo išlaidos yra visiškai padengiamos privalomomis pagalbos gavėjams nustatytomis rinkliavomis. Iš 17 konstatuojamosios dalies a punkto matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (40) Pagal gairių 369 punktą pagalba turi būti tiesiogiai išmokama nuostolius patyrusiai įmonei arba gamintojų grupei ar organizacijai, kuriai ta įmonė priklauso. Šiuo atveju ši sąlyga įvykdyta, nes pagalba bus išmokėta tiesiogiai pagalbos gavėjui (žr. 21 konstatuojamąją dalį).
- (41) Remiantis gairių 370 punktu, individuali pagalba neturėtų būti skiriama nustačius, kad ligą sukėlė tyčiniai arba aplaidūs pagalbos gavėjo veiksmai. Iš 17 konstatuojamosios dalies b punkto matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (42) Remiantis gairių 371 punktu, su gyvūnų ligomis susijusi pagalba gali būti teikiama tik dėl ligų, kurios nurodytos Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos

sudarytame gyvūnų ligų sąrašė, arba dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 652/2014 I ir II prieduose išvardytų gyvūnų ligų ir zoonozių. Iš 9 konstatuojamosios dalies matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.

- (43) Gairių 372 punkte nurodyta, kad pagalbos schemos turi būti pradėtos taikyti per trejus metus nuo dienos, kurią dėl gyvūnų ligos buvo patirta išlaidų ar padaryta žala, ir kad pagalba turi būti išmokėta per ketverius metus nuo tos dienos. Trejų metų kriterijaus laikomasi, nes šiuo atveju nagrinėjama *ex ante* pagalbos schema. Iš 18 konstatuojamosios dalies matyti, kad laikomasi ir ketverių metų kriterijaus.
- (44) Gairių 373 punkte nurodyta, kad *ex ante* schemų atveju valstybės narės turi laikytis 728 punkte nustatyto įpareigojimo teikti pranešimus, kuriuo remdamosi valstybės narės Komisijai privalo siųsti metinę valstybės pagalbos ataskaitą ir joje pateikti informaciją apie atitinkamas gyvūnų ligas. Lietuvos valdžios institucijos įsipareigojo tai padaryti, kaip nurodyta 23 konstatuojamojoje dalyje.
- (45) Gairių 374 ir 375 punktuose apibrėžiamos taikant ligų prevencijos ir likvidavimo ar išnaikinimo priemonės tinkamos finansuoti išlaidos.
- (46) Šiuo atveju pagal šias priemones tinkamos finansuoti išlaidos (žr. 10 konstatuojamosios dalies pirmąsias šešias įtraukas ir 11 konstatuojamąją dalį) atitinka gairių 374 punkto e papunktyje ir 375 punkto c papunktyje išvardytas išlaidas.
- (47) Remiantis gairių 376 punktu, pagalba, susijusi su (374) ir (375) punktuose nurodytomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, turi būti teikiama natūra (subsidijuojamos paslaugos) ir turi būti išmokama prevencijos ir likvidavimo ar išnaikinimo priemonių taikytojui; toks reikalavimas netaikomas tinkamoms finansuoti išlaidoms, nurodytoms (374) (d), (375) (b), (374) (e) ir (375) (c) punktuose, augalų kenkėjų atveju ir valdos bei įrangos valymo ir dezinfekavimo išlaidoms. Schema, apie kurią pranešta, siekiama sukurti subsidijuojamų paslaugų sistemą, o pagalba, skirta ūkių ir jų įrangos valymui, dezinfekcijai ir dezinfekcijai, bus skiriama dotacijomis, kaip numatyta gairių 376 punkte (žr. 10 konstatuojamosios dalies ketvirtą įtrauką), taigi laikomasi to punkto nuostatų.
- (48) Kalbant apie nuostolių kompensavimą, gairių 377 punkte iš esmės teigiama, kad skiriant pagalbą gyvūnų ligų padarytai žalai kompensuoti, kompensacija apskaičiuojama atsižvelgiant tik į: a) gyvūnų, kurie dėl gyvūnų ligos arba taikant šių gairių (366)(b) nurodytą viešąją programą ar priemonę buvo paskersti, nužudyti ar nugaišo, arba susijusių produktų rinkos vertę (žr. 37 konstatuojamosios dalies i ir ii punktus) ir b) pajamas, prarastas dėl karantino įpareigojimų ir dėl sunkumų įsigyjant naujus gyvulius, susidarius pirmiau nurodytoms sąlygoms. Ši sąlyga yra įvykdyta, nes, kaip nurodyta 4 konstatuojamojoje dalyje, 10 konstatuojamosios dalies paskutinėse dviejose įtraukose ir 13 konstatuojamojoje dalyje, pagalba bus apskaičiuojama remiantis rinkos verte, paskelbta iki nuostolius, patirtus taikant prevencijos arba likvidavimo ar išnaikinimo priemones bei programą, nulėmusio įvykio.
- (49) Remiantis gairių 378 punktu, pagalba turi būti sumažinta iš jos atėmus visas išlaidas, kurios nebuvo tiesiogiai patirtos dėl gyvūno ligos ar augalų kenkėjo ir kurias pagalbos gavėjas vis tiek būtų patyręs. Iš 16 konstatuojamosios dalies matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.

- (50) Gairių 379 punkte nurodyta, kad gyvūnų ir jų produktų rinkos vertė turi būti nustatoma remiantis jų verte, nustatyta prieš pat kylant bet kokiam įtarimui apie gyvūnų ligą arba užkrėtimą arba prieš pat tą įtarimą patvirtinant. Šiuo atveju ši sąlyga gali būti laikoma įvykdyta, atsižvelgiant į rinkos vertės skelbimo periodiškumą (kas mėnesį), kuriuo užtikrinama, kad rinkos vertė būtų ankstesnė už ligos protrūkį (žr. 13 konstatuojamąją dalį).
- (51) Gairių 380 punkte numatyta, kad gyvūnų ligos atveju pagalba neturi būti didesnė nei išlaidos ir nuostoliai, susiję su gyvūnų ligomis, kurių židinio atsiradimą oficialiai pripažino kompetentinga institucija. Iš 15 konstatuojamosios dalies matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (52) Remiantis gairių 382 punktu, pagalba ir bet kokios kitos pagalbos gavėjo gaunamos išmokos (įskaitant išmokas pagal kitą nacionalinę ar Sąjungos priemonę ar draudimo sutartį, pagal kurią kompensuojamos tokios pačios tinkamos finansuoti išlaidos) neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų. Iš 16 ir 19 konstatuojamųjų dalių matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.

3.3.2.2. Bendrieji vertinimo principai

Indėlis siekiant bendro tikslo

- (53) Pagal gairių 44 punktą pagalba žemės ir miškų ūkio sektoriams bei kaimo vietovėms turėtų būti glaudžiai susieta su BŽŪP, derėti su kaimo plėtros tikslais ir atitikti bendro žemės ūkio produktų rinkų organizavimo taisykles.
- (54) Gairių 48 punkte nurodyta, kad Komisija mano, kad gairių II dalies 1.2 skirsnyje numatytų pagalbos priemonių, kurios nesusijusios su kaimo plėtra, laikomasi indėlio į kaimo plėtros tikslų siekimą principo, nes Komisija turi pakankamai šių priemonių indėlio į kaimo plėtros tikslų siekimą vertinimo patirties. Kadangi schemai, kuri nesusijusi su kaimo plėtra, taikomas gairių 1.2 skirsnis, pagal schemą numatyta pagalba laikoma padedančia siekti kaimo plėtros tikslų. Dėl savo pobūdžio (nuostolių kompensavimas) ši pagalba glaudžiai susijusi su BŽŪP, nes ja padedama siekti kaimo plėtros tikslų, ir nėra nesuderinama su bendro žemės ūkio produktų rinkų organizavimo taisyklėmis, nes ji neprieštarauja šios pagalbos mechanizmui. Todėl gairių 44 punkto sąlygos įvykdytos.
- (55) Dėl savo pobūdžio pagalba neturės jokio neigiamo poveikio aplinkai, nes ja siekiama kompensuoti nuostolius ir sudaryti sąlygas užkirsti kelią ligoms ir jas likviduoti, visų pirma šalinant ir sunaikinant gyvūnus, kurie nepatenka į aplinką. Žvelgiant iš šios perspektyvos, schemoje atsižvelgiama į gairių 52 punkte nurodytus aplinkosauginius tikslus.

Valstybės intervencijos būtinybė

- (56) Remdamasi gairių 55 punktu Komisija mano, kad pagalbos priemonių, kurios neprieštarauja specialiosioms gairių II dalyje nustatytoms sąlygoms, atveju be valstybinės intervencijos rinka nepasiektų numatytų tikslų. Kadangi įrodyta, kad pagalba neprieštarauja atitinkamoms konkrečioms sąlygoms (žr. 35–52 konstatuojamąsias dalis), valstybės intervencijos poreikio kriterijus yra įvykdytas.

Pagalbos priemonės tinkamumas

- (57) Remiantis gairių 57 punkto nuostatomis, pagalba, numatyta pagal nagrinėjamą schemą, yra tinkama politikos priemonė, nes ji neprieštarauja specialiosioms gairių II dalyje nustatytoms sąlygoms (žr. 35–52 konstatuojamąsias dalis). Numatytos priemonės (tiesioginė dotacija ūkių ir jų įrangos valymui, dezinfekcijai ir dezinfekcijai ir subsidijuojamos paslaugos (kai tik sistema bus sukurta), susijusios su kita reikalavimus atitinkančia veikla) taip pat yra tinkamos pagal gairių 64 punktą, nes jos yra nustatytos gairėse.

Pagalbos skatinamasis poveikis ir reikalingumas

- (58) Gairių 75 punkto f papunktyje nurodyta, kad pagalbai, skirtai gyvūnų ligų prevencijai, kontrolės ir likvidavimo išlaidoms ir dėl gyvūnų ligų patirtiems nuostoliams kompensuoti, netaikomas skatinamojo poveikio reikalavimas.

Pagalbos proporcingumas

- (59) Laikoma, kad proporcingumo kriterijus pagal gairių 84 punktą yra įvykdytas, nes pagalba neprieštarauja specialiosioms gairių II dalyje nustatytoms sąlygoms (žr. 35–52 konstatuojamąsias dalis). Be to, didžiausią pagalbą intensyvumą ir sumą apskaičiuos ją teikianti institucija teikimo metu, remdamasi skaičiais prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą, be to, tinkamos finansuoti išlaidos bus pagrįstos aiškiais, tiksliais bei naujausiais patvirtinamaisiais dokumentais, kaip reikalaujama gairių 85 punkte (žr. 21 konstatuojamąją dalį), o PVM bus kompensuojamas tik tuo atveju, jei jo neįmanoma susigrąžinti (žr. 14 konstatuojamąją dalį). Galiausiai, pagalba gali būti sumuojama tik keletu atvejų, tačiau dėl sumavimo nebus viršytas didžiausias leidžiamas pagalbą intensyvumas (žr. 17 konstatuojamosios dalies e punktą ir 19 konstatuojamąją dalį).

Nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas

- (60) Remiantis gairių 108 punktu, kad pagalba būtų suderinama, neigiamas pagalbą priemonės poveikis (konkurencijos iškreipimas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai) turi būti ribotas.
- (61) Pagal gairių 113 punktą, jei pagalba atitinka sąlygas ir neviršija atitinkamų didžiausio pagalbą intensyvumo normų, nustatytų taikytinuose gairių II dalies skirsniuose, neigiamas poveikis konkurencijai ir prekybai yra kuo mažiausias.
- (62) Kadangi šiuo atveju siūloma pagalba neprieštarauja specialiosioms gairių II dalyje nustatytoms sąlygoms (žr. 35–52 konstatuojamąsias dalis), laikomasi nuomonės, kad jos poveikis konkurencijai ir prekybai yra apribotas iki minimumo, o nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimo kriterijus yra įvykdytas.

Skaidrumas

- (63) Iš 22 konstatuojamosios dalies matyti, kad skaidrumo reikalavimų laikomasi.
- (64) Galiausiai Komisija pabrėžia, kad:
i) pagalba negalės būti skiriama sunkumų patiriančiai prevencijos priemonės įgyvendinančiai įmonei, išskyrus atvejus, kai sunkumai kyla dėl nuostolių

nulėmusio įvykio (žr. 17 konstatuojamąją dalį),
ii) pagalba negalės būti skiriama atitinkamai įmonei, kuri yra gavusi su vidaus rinka nesuderinama pripažintą pagalbą, kol ji negrąžins visos tos pagalbos sumos su palūkanomis (žr. 17 konstatuojamąją dalį),
iii) remiantis gairių 728 punktu, bus teikiama metinė ataskaita su informacija apie gyvūnų ligas, dėl kurių buvo išmokėta pagalba (žr. 23 konstatuojamąją dalį),
iv) pagalbos schema bus suderinta su valstybės pagalbos taisyklėmis, kurios bus taikomos baigus galioti gairėms (žr. 23 konstatuojamąją dalį).

4. IŠVADA

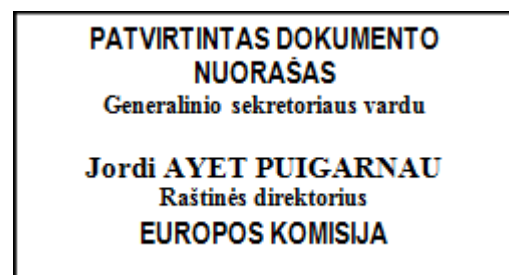
Remdamasi pirmiau pateikta analize Komisija nusprendė neprieštarauti pagalbos schemai, apie kurią pranešta, nes ji yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

Jei tam tikroms šio dokumento dalims taikomas profesinės paslapties reikalavimas pagal Komisijos komunikatą dėl profesinės paslapties¹⁰ ir jos neturėtų būti skelbiamos, Komisijai apie tai praneškite per penkiolika darbo dienų nuo šio dokumento gavimo dienos. Jeigu per nurodytą laiką Komisija negaus pagrįsto prašymo, bus manoma, jog Lietuva sutinka, kad būtų skelbiamas visas šio dokumento tekstas. Jei Lietuva pageidauja, kad tam tikra informacija būtų laikoma profesine paslaptimi, nurodykite tą informaciją ir pagrįskite, kodėl ji neturi būti atskleista.

Remiantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004¹¹ 3 straipsnio 3 dalimi, prašymas turi būti siunčiamas naudojant saugią elektroninio pašto sistemą (*Public Key Infrastructure* (PKI)) adresu agri-state-aids-notifications@ec.europa.eu.

Komisijos vardu

Phil HOGAN
Komisijos narys

¹⁰ 2003 m. gruodžio 1 d. Komisijos komunikatas C(2003) 4582 dėl profesinės paslapties valstybės pagalbos sprendimuose (OL C 297, 2003 12 9, p. 6).

¹¹ 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2015/1589, nustatantį išsamias EB sutarties 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1).